

HOTĂRÂRE

20 ianuarie 2023
Nr. 11/1

mun. Chișinău

Completul de examinare a contestațiilor nr.1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componența:

Președinte Pulbere Ruxanda
Membrii Midrigan Pavel
 Postica Alexandru

examinând în ședință închisă contestația declarată de către petentul Goțonoga Sergiu împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr.1053s-1385p/m din 12 decembrie 2022, emisă pe marginea sesizării depuse la 27 octombrie 2022, completată la 29 noiembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorei Elena Costiuc de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana),-

CONSTATĂ:

Argumentele sesizării.

La 27 octombrie 2022 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea înaintată de către petentul Goțonoga Sergiu, în care s-au invocat acțiuni pretins a fi ilegale ale judecătorei Elena Costiuc de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), ulterior sesizarea a fost completată cu alte argumente la o dată ulterioară.

În motivarea sesizării înaintate, a indicat că la 2 decembrie 2021, Judecătoria Elena Costiuc de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a admis demersul procurorului Procuraturii anticorupție dna Gladcov Cristina și a emis o încheiere în cauza nr. 14-717/2021 prin care a aplicat arestul față de Goțonoga Sergiu pe un termen de 30 zile.

Această încheiere a fost contestată de avocatul petentului iar la data de 3 februarie 2022 Curtea de Apel Chișinău a emis o decizie prin care a rejudecat cauza și a respins demersul procurorului ca fiind inadmisibil.

Potentul consideră că în acțiunile judecătorei Elena Costiuc sunt prezente elementele abaterilor disciplinare stabilite la art. 4 alin. (1) lit. b), c), i) din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Poziția Inspecției Judiciare.

Examinând temeiurile expuse în sesizare pentru tragerea la răspunderea disciplinară a judecătorei Elena Costiuc de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), Inspecția judiciară, prin decizia nr. 1053s-1385p/m din 12 decembrie 2022, a respins ca neîntemeiată sesizarea înaintată de către petentul Goțonoga Sergiu, pe motiv că în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterilor disciplinare pretinse, reglementate prin art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Inspecția judiciară a menționat că autorul sesizării își exprimă dezacordul cu actele întreprinse de judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, Costiuc Elena la examinarea cauzei în care a fost vizat, și anume, că în viziunea sa judecătorul sesizați a acționat contrar prevederilor legii.

Pentru a reține săvârșirea abaterii disciplinare, urmează a se stabili dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile judecătorului sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, în special latura obiectivă și subiectivă, iar în lipsa unui dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și nu poate fi angajată răspunderea disciplinară.

Din analiza specificărilor din sesizare și nota prezentată de judecătorul sesizat, s-ar deduce lipsa totală a oricăre date temeinice care să confirme bănuiele rezonabile a existenței abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în acțiunile judecătorului în cadrul judecării cauzei și emiterii sentinței, cu care nu este de acord autorul sesizării.

A mai menționat Inspecția judiciară că Curtea Constituțională prin p. 31 din hotărîrea nr. 9 din 28.06.2012, a subliniat, făcînd referire și la alte hotărîri ale sale anterioare, că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecări corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gîndire ale unui judecător, decît prin procedurile judiciare stabilite.

Într-o altă hotărîre a sa nr. 28 din 14.12.2010 Curtea Constituțională a constatat că un judecător nu poate fi tras la răspundere disciplinară numai pentru interpretarea neuniformă a legislației, prin aceasta fiind încălcate drepturile judecătorului de a gîndi liber, de a trata legea diferit, deoarece judecătorul are obligația de a se conduce de normele de drept, determinînd mai întîi de toate legalitatea actului juridic, în baza căruia se va rezolva litigiul.

În același context, în temeiul Avizului nr.3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) și altor acte normative, doar instanța de judecată poate aprecia dacă judecătorul a aplicat neuniform legislația în mod intenționat sau din neglijență gravă și că pentru a aprecia acțiunile judecătorului privind interpretarea sau aplicarea neuniformă a legislației, trebuie să se țină cont și de raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit și că doar în cazul anulării hotărîrii judecătorești defectuoase și constatării faptului că la examinarea cauzei judecătorul, intenționat sau din neglijență gravă, a interpretat sau a aplicat neuniform legislația. sancțiunea disciplinară va fi aplicată judecătorului.

Ca urmare, dezacordul autorului sesizării, cu soluția adoptată, nu este argumentată pe un act de justiție a unei instanței ierarhic superioare, prin care să fi fost constatat faptul că instanța de judecată la examinarea cauzei a aplicat intenționat sau din neglijență gravă legislația contrar practicii judiciare uniforme.

Argumentele contestației.

Împotriva deciziei Inspecției judiciare nr.1053s-1385p/m din 12 decembrie 2022, petentul Goțonoga Sergiu a depus o contestație în termen, la 30.12.2022.

Potentul a reiterat încălcările judecătorului care în opinia sa a comis două erori fundamentale ce în consecință au cauzat încălcarea drepturilor sale la libertate și siguranță. Potentul a invocat că conform prevederilor art. 52, alin. (2) a Legii RM nr. 1260 din 19.07.2002 "Cu privire la avocatură" (în redacția anului 2021) avocatul nu poate fi reținut, supus aducerii silite, arestat, percheziționat fără acordul prealabil al Consiliului Uniunii Avocaților, cu excepția infracțiunii flagrante.

Avînd în vedere ca încheierea de aplicare a arestului față de sine a fost emisă pînă la modificările legislative din februarie 2022, acordul prealabil al Consiliului Uniunii Avocaților urma a fi cerut pentru orice fapte înscrinate avocaților. Prin urmare, judecătorul judecătoriei Chișinău, Costiuc Elena a eșuat să stabilească faptul că procurorul prin ordonanțele sale din data de 30 noiembrie 2021 a dispus aducerea silită dar și reținerea avocatului Goțonoga Sergiu la fel fără a dispune de acordul prealabil al Consiliului Uniunii Avocaților - deși a menționat aceste acte procesuale în încheierea sa din 02 noiembrie 2021.

Prin aceste acțiuni premeditate judecătorul judecătoriei Chișinău, Costiuc Elena a

încălcat grav prevederile imperative a unei Legi organice și anume garanțiile acordate prin art. 52, alin. (2) a Legii RM nr. 1260 din 19.07.2002 "Cu privire la avocatură" (în redacția anului 2021).

Totodată, petentul mai invocă faptul că potrivit prevederilor art. 17 Cod procedura penală în tot cursul procesului penal, părțile (bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă) au dreptul să fie asistate sau, după caz, reprezentate de un apărător ales.

La data de 31.01.2019, Goțonoga Sergiu a înștiințat Centrul Național Anticorupție despre alegerea avocatului Zama Vitalie în vederea reprezentării învinuitului Goțonoga Sergiu în cadrul cauzelor penale pendinte și s-a solicitat comunicarea actelor procesuale și a oricăror tip de comunicație inclusiv prin intermediul avocatului Zama Vitalie.

La data de 18.03.2019 aceeași cerere a fost adresată și Procuraturii Anticorupție. Conform prevederilor art. 308, alin. (2) Cod procedură penală înainte de a fi depuse la judecătorul de instrucție, demersul cu privire la aplicarea sau prelungirea măsurii arestării preventive sau a arestării la domiciliu, împreună cu toate materialele și probele anexate la acesta, care confirmă sau infirmă temeiurile de aplicare sau prelungire a măsurii, se prezintă în prealabil învinuitului ori avocatului său, care confirmă în scris că a luat cunoștință de acestea. Mai consideră petentul că a fost comisă încălcarea flagrantă a prevederilor imperative a art. 308, alin. (2) Cod procedura penală, procurorul nu a prezentat nici învinuitului și nici avocatului său demersul cu materialele anexate. Mai mult ca atât, știind că învinuitul beneficiază de avocatul ales, procurorul, fără nici o motivație sau explicație a atras în proces un avocat "din oficiu".

Deși, judecătorul de instrucție este judecător abilitat cu atribuții de control judiciar asupra acțiunilor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale, judecătorul judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respective și Judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului, judecătorul judecătoriei Chișinău, Costiuc Elena a ignorat încălcările art. 308 Cod procedură penală și a acceptat examinarea demersului procurorului în lipsa aducerii la cunoștința învinuitului a actelor necesare dar și în lipsa avocatului ales de învinuit, acceptînd în proces numitul "avocat din oficiu".

Conform celei mai recente decizii CEDO emise împotriva Republicii Moldova - cauza *Gilanov vs RM - Curtea a considerat că trebuie să existe motive pertinente și suficiente pentru înlocuirea unui avocat ales de către învinuit cu un alt avocat* - lipsa unor asemenea motive constituind încălcarea prevederilor art. 5 § 4 din Convenție.

Astfel, judecătorul judecătoriei Chișinău, Costiuc Elena a încălcat și prevederile imperative a Codului de procedura penală dar și a Convenției Europene a Drepturilor Omului.

După emiterea mandatului de arest, contrar prevederilor art. 308, alin. (7) Cod procedură penală, judecătorul judecătoriei Chișinău, Costiuc Elena nu a înmînat dar nici nu a înștiințat învinuitul despre existența încheierii din 02 decembrie 2021, încălcînd și dreptul învinuitului de a contesta actul judecătoresc emis ilegal.

Ca urmare a ilegalităților comise de judecătorul judecătoriei Chișinău, Costiuc Elena dar și altor circumstanțe, la data de 10 septembrie 2022 avocatul Goțonoga Sergiu a fost arestat de autoritățile din Republica Elenă (Grecia) și plasat în izolator în arest preventiv iar ulterior în penitenciar din orașul Komotini în baza mandatului de arest emis la 02 decembrie 2021.

Cu toate că încheierea judecătorului judecătoriei Chișinău, Costiuc Elena a fost casată încă la 03 februarie 2022 și nu este vina judecătorului că mandatul de arest nu a fost anulat din baza de date INTERPOL, în cazul în care judecătorul menționat ar fi exercitat atribuțiile sale corect și în stricta conformitate cu prevederile legale, cinstit și imparțial - demersul abuziv a procurorului ar fi fost respins de la bun început iar actele sale ilegale ar fi fost declarate nule!

Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor.

Potrivit art. 27 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014, completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor”.

În conformitate cu prevederile art. 28 alin.(1) din Legea nr. 178/25.07.2014, Hotărârea privind admiterea contestației se consideră adoptată dacă pentru admitere a votat cel puțin un membru al completului de contestație.

Conform art. 29 al.3 a Legii nr. 178, Hotărârea privind admiterea contestației este obligatorie pentru inspecția judiciară, care urmează să efectueze cercetarea disciplinară în conformitate cu art.23.

Analizând temeiurile invocate în contestație și materialele administrate, precum și decizia Inspecției judiciare ce se contestă, Completul de examinare a contestațiilor conchide că contestația declarată urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Completul de examinare a contestațiilor menționează că, în contestație petiționarul a reiterat argumente importante ale cauzei care nu au primit un răspuns clar și argumentat din partea inspecției judiciare. Mai cu seamă se invocă argumente clare în ceea ce privește aplicarea în concret a unei norme care asigură independența profesiei de avocat și anume art. 52 a Legii cu privire la avocatură în redacția anului 2021.

Completul de admisibilitate nu poate accepta faptul că inspecția judiciară nu a supus unei analize critice poziția părților în raport cu circumstanțele cauzei și anume modul de aplicare în concret a acestei garanții. Judecătorului urma să i se acorde posibilitatea de a veni cu o reacție asupra acestor divergențe între normele legale în redacția anului 2021 și cele indicate de judecător care sunt aplicabile ulterior emiterii deciziei. În afara de aceasta Inspecția judiciară a făcut abstracție de un act judecătoresc irevocabil și anume decizia Curții de Apel Chișinău din 03.02.2022, prin care a fost soluționată legalitatea actului contestat. Chiar dacă decizia în sine nu are incidență directă asupra constatării comiterii unei abateri disciplinare, ea scoate în evidență carențele modului de emiterie a încheierii de aplicare a mandatului de arest în urma căreia au fost încălcate drepturile petentului Goțonoga Sergiu.

Prin prisma celor expuse, conform art. 27-28 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178/25.07.2014, Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar,-

HOTĂRĂȘTE:

Se admite contestația declarată de către petentul Goțonoga Sergiu împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr.1053s-1385p/m din 12 decembrie 2022, emise pe marginea sesizării depuse la 30 decembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorei Elena Costiuc de la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana).

Hotărârea este definitivă, se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte /semnătura/

Pulbere Ruxanda

Membrii /semnătura/

Midrigan Pavel

/semnătura/

Postica Alexandru